

Forslag til lov

om ændringer i lovgivningen om folketingets valg af medlemmer til visse kommissioner og nævn m. v.

(Fremsat den 7. oktober 1953 af statsminister *Hans Hedtoft*).

§ 1.

Hvor det i lovgivningen er bestemt, at rigsdagen vælger et antal medlemmer til kommissioner, hverv o. lign., jfr. § 45, stk. 2, og § 49, stk. 3, i Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1915 med ændringer af 10. september 1920, vil valg af et tilsvarende antal medlemmer fremtidig være at foretage af folketinget efter forholdstal.

§ 2.

I lov nr. 198 af 16. juli 1927 om vederlag og pension for ministre, jfr. lov nr. 403 af 12. juli 1946, foretages følgende ændringer:

§ 3, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

„Tidsrummet fastsættes indenfor de nævnte grænser af et af folketinget nedsat udvalg“.

§ 7, stk. 1, 3. pkt., affattes således:

„Statsministeren skal i så fald straks skriftligt tilstille det af folketinget nedsatte udvalg, jfr. § 3, meddelelse herom. Udvalget kan inden forløbet af 14 dage efter meddelelsens modtagelse nægte vedkommende minister tilladelse til at bevare sådanne hverv. Efter forløbet af dette tidsrum meddeler statsministeren folketingets formand, hvilke hverv den vedkommende minister har tilladelse til at varetage“.

§ 3.

I § 1 i lov nr. 95 af 4. april 1928 om revisionen af statsregnskabet indsættes som nyt 2. pkt.:

„Valget foretages efter de i § 52 i Danmarks Riges Grundlov indeholdte regler, således at stedfortræder for en statsrevisor vælges af den samme gruppe, som det til-

kom at vælge den pågældende statsrevisor“.

§ 4.

I lov nr. 271 af 27. maj 1950 om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m.v. foretages følgende ændring:

§ 24 affattes således:

„*Stk. 1.* Der nedsættes et udvalg for de grønlandske anliggender bestående af de to i Grønland valgte folketingsmedlemmer samt otte af folketinget valgte medlemmer. For hver af de sidstnævnte udpeges en stedfortræder.

Stk. 2. Bortset fra nødvendige suppleringsvalg foretages nyvalg til udvalg, hver gang et folketingsvalg har fundet sted. Såfremt folketingsvalg i Grønland først kan finde sted, efter at der har været afholdt valg i den øvrige del af riget, bevarer de i Grønland valgte medlemmer deres sæde i udvalget, indtil folketingsvalg i Grønland har fundet sted.

Stk. 3. Forsåvidt angår de valgte medlemmer, er sæde i folketinget en betingelse for valg, men ikke for genvalg til udvalget.

Stk. 4. Udvalget skal til orientering have forelagt alle sager, der er af almindelig betydning for Grønlands hele stilling, ligesom udvalget kan forlange sig forelagt oplysning om alle spørgsmål vedrørende landets administration og om alle anliggender, der angår den grønlandske befolknings vilkår.

Stk. 5. Inden udgangen af hvert års januar måned afgiver statsministeren til udvalget en beretning om forholdene i Grønland i det foregående år, såvel om besæjlingen som om den i administrationen her i landet foregæede virksomhed.“

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1953 § 52 er bestemmelserne i §§ 45, stk. 2 og 49, stk. 3 i 1915-grundloven om rigsdagens valg af medlemmer til kommissioner, hverv o. lign., ophævet, idet § 52 alene bestemmer, at disse valg sker efter forholdstal. Da det imidlertid i en række lovbestemmelser er fastsat, at folketing og landsting vælger medlemmer til kommissioner m. v., vil det være nødvendigt, at der ved lov træffes bestemmelse om, hvor mange medlemmer folketinget fremtidig kan udpege til disse hverv. Det foreslås i § 1, at dette antal fremtidig ansættes til det i de pågældende lovbestemmelser fastsatte antal rigsdagsmedlemmer.

Således som lovforslaget er formuleret, skulle følgende kommissioner, nævn m. v. være omfattet af forslaget § 1:

Det udenrigspolitiske nævn: lov nr. 137 af 13. april 1923, § 1, stk. 1.

Rigsdagens udvalg vedrørende byudvikling: lov nr. 210 af 23. april 1949 om regulering af bymæssige bebyggelser, § 3, stk. 1.

Rigsdagens sukkerudvalg: lov nr. 135 af 29. marts 1950 om en sukkerordning, § 10.

Rigsdagens vareforsyningsudvalg: bekg. nr. 153 af 28. marts 1951 af lov om erhvervsøkonomiske foranstaltninger, vareforsyning m. v., § 15, stk. 1.

Hypotekbankens tilsynsråd: bekg. nr. 307 af 6. december 1924 af lov om Kongeriget Danmarks hypotekbank, § 11, stk. 1 og 2.

Hypotekbankens revisionsråd: lov nr. 158 af 30. marts 1942 om revisionsordning ved Kongeriget Danmarks hypotekbank m. v., § 1.

Nationalbankens repræsentantskab: lov nr. 116 af 7. april 1936 om Danmarks Nationalbank, § 4, stk. 1.

Rask-Ørsted Fondet (Danmarks internationale, videnskabelige fond): bekg. nr. 472 af 2. december 1948 af lov nr. 555 af 4. oktober 1919, § 2.

Overbevillingsnævnet: lov nr. 129 af 15. marts 1939 om beværtning og gæstgiveri, § 21, stk. 1.

Statens jordlovsudvalg: lov nr. 339 af 9. juni 1948 om oprettelse og supplerung af mindre landbrug m. m., § 2, stk. 1.

Tilsynsrådet for statens sindssygehospitaler: lov nr. 262 af 6. maj 1921 om overbestyrelsen af statens sindssygehospitaler, § 7, stk. 2.

Ålegårds-overnævnet: lov nr. 500 af 19. december 1951 om saltvandsfiskeri, § 7, stk. 13.

Overfredningsnævnet: lov nr. 140 af 7. maj 1937 om naturfredning, § 4.

Udetillægsnævnet: lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd, § 121, stk. 2.

Lønningsrådet: lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd, § 48, stk. 1.

Udvalget vedrørende spiritus og gær: lov nr. 74 af 15. marts 1934 om spiritus og gær, § 6, stk. 1.

Landsnævnet for børneforsorg: bekg. nr. 475 af 31. august 1946 af lov om offentlig forsorg, § 151, stk. 1.

Landsnævnet vedrørende omnibus- og fragtmandskørsel: lov nr. 257 af 27. maj 1950 om omnibus- og fragtmandskørsel med motorkøretøjer, § 2, stk. 6.

Landsskatteretten: lov nr. 108 af 31. marts 1938 om oprettelse af en landsskatteret og om tilsynet med skatteligninger m. v., § 8, stk. 1.

Ligningsrådet: lov nr. 108 af 31. marts 1938 om oprettelse af en landsskatteret og om tilsynet med skatteligninger m. v., § 2, stk. 2.

Rigsdagens sygekasseudvalg: bekg. nr. 324 af 27. juni 1950 af lov om folkeforsikring, § 6, stk. 3.

Toldrådet: bekg. nr. 171 af 11. maj 1928 af lov nr. 108 af 29. marts 1924 om toldafgifterne m. m., således som denne lov er ændret ved forskellige senere love, § 44, stk. 1.

Jernbanerådet: lov nr. 40 af 25. februar 1925 om styrelsen af statsbanerne, § 9, stk. 1.

Københavns havnebestyrelse: lov nr. 109 af 29. april 1913 om bestyrelsen af Københavns Havnevæsen, § 2, stk. 1.

Arbejdsnævnet vedrørende arbejdsløshedsforsikringen: bekg. nr. 43 af 18. februar 1952 af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v., § 35, stk. 3.

Husmandsbrugskommissionernes ankenævn: lov nr. 240 af 9. juni 1952 om visse landbrugsejendomes brug og overgang til selveje, § 6, stk. 2.

Forsvarets velfærdstjeneste: lov nr. 276 af 18. juni 1951 om forsvarets ordning, § 50.

Det nordiske Råd: lov nr. 206 af 7. juni 1952, § 1 (pkt. 2 i vedtægterne).

Udvalget vedrørende kartoffelmelsfabrikernes beliggenhed: lov nr. 170 af 15. maj 1933 om en kartoffelmelsordning og om foranstaltninger til fremme af avl og anvendelse af kartofler til industrielt brug, § 4, stk. 2.

Ved lov nr. 198 af 16. juli 1927 om vederlag og pension m. v. for ministre er der tillagt det hidtidige § 45-udvalg beføjelser dels til at fastsætte det tidsrum, i hvilket afgæede ministre vil kunne

oppebære ventepenge, dels til at afgøre, hvilke hverv en minister vil kunne bevare ved sin tiltræden. Disse beføjelser foreslås ved § 2 henlagt til et af folketingets nedsat udvalg.

I § 3 gives en særlig regel om valget af stedfortrædere for statsrevisorer, idet det må anses for nødvendigt at sikre, at valget af stedfortrædere sker på tilsvarende måde som valget af statsrevisorerne.

I § 24 i lov nr. 271 af 27. maj 1950 om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m. v. er det bestemt, at Grønlands landsråd skal udpege 2 tilfornede til rigsdagens grønlandsudvalg.

Efter at Grønland er blevet repræsenteret med 2 medlemmer i folketinget, vil det være praktisk, at disse automatisk bliver medlemmer af grønlandsudvalget i stedet for de to af landsrådet udpegede tilforordnede.

I forslaget § 4 er medtaget en hertil sigtende ændring af lovens § 24.

Såfremt folketingsvalg i Grønland først kan finde sted, efter at der har været afholdt valg i den øvrige del af riget, vil der opstå den situation, at Grønland i et tidsrum ikke er repræsenteret i folketinget. I et af landstinget nedsat udvalg til behandling af lov

om folketingsvalg i Grønland var der, jfr. rigsdagstidende, overordentlig samling 1953, tillæg B, spalte 739, derfor også enighed om, at man under sådanne omstændigheder burde drage omsorg for, at de i Grønland valgte folketingsmedlemmer, som har haft sæde i det opløste folketing, i grønlandsudvalget får lejlighed til at deltage i behandling af spørgsmål af betydning for den grønlandske befolkning i det omfang, sådanne spørgsmål kommer til behandling, inden Grønland igen er repræsenteret i folketinget.

Det foreslås derfor, at de i Grønland valgte folketingsmedlemmer i tilfælde af nyvalg til folketinget bevarer deres sæde i udvalget, indtil folketingsvalg i Grønland har fundet sted.

Det bemærkes, at hovedsynspunkterne i den foreslåede ændring af § 24 er tiltrådt af Grønlands landsråd på dettes samling i 1953. Landsrådet gav dog udtryk for sit ønske om, at der, såfremt særlige situationer måtte opstå, bliver givet en særlig repræsentation for landsrådet mulighed for at træde i nærmere forbindelse og forhandling med grønlandsudvalget. Statsministeriet må mene, at landsrådets ønske i påkommende tilfælde bør imødekommes, men skønner det ikke påkrævet, at der optages en særlig bestemmelse herom i lovforslaget.